

15.07.2026

UKA2026/277

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Naalakkersuisut Pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorneqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. 17-ip, 17. novembari 2010-meersup, Sanaartorneq pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 13-ip, 26. maaji 2010-meersup kiisalu Pigisanik aalaakkaasunik piginnaatitaaffimmik pisisarneq imaluunniit atuisinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 78-ip, 21. novembari 2025-meersup allanngortinneqarnissaannut siunnersuummik saqqummiussinissamut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Allannguutit aqqutigalugit inuit inuiaat Kalaallit Nunaannut ataavartumik attuumassuteqartunut ilaasut nunaannarmi namminerisamik sunngiffimmi illuaqqanik nalunaaruteqartarnermik pisariinnerusumik aaqqissuussineq malillugu sanaartorsinnaallutillu piginnissinnaassapput. Aaqqissuussinermi illuaqqamut nunaminertamik pisariaqartinneqartumik atuisinnaatitaaneq tunniunneqarsinnaassaaq, nalinginnaasumik angissusissamut killiliussaqaassanngilaq sanaartornermullu suliaq tamakkiisumik suliarineqartariaqassanani, taamaattorli isumannaallisaanermut, ikuallattoornissamut, pinngortitamut, avatangiisinut kulturikkullu kingornussanut tunngaviusumik piumasaqaatit attatiinnarneqassallutik. Aaqqissuussineq inatsisitigut pisinnaatitaallutillu pisussaataasunut imaluunniit inuussutissarsiutigalugu atuinnermut atuutissanngilaq. Inuk Kalaallit Nunaannit ataavartumik nuuppat, aaqqissuussineq naapertorlugu pisinnaatitaaffik atorunnaassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Tunngavilersuut

Inuit inuiaat kalaallinut ilaasut nunaannarmi namminerisamik sunngiffimmi illuaqqanik sanaartorsinnaanerat piginnissinnaanerallu ajornannginnerulersinniarneqarpoq.

Nunaannaq nalinginnaasumik pigisanik niuerfiunngilaq. Nunatsinnut, kulturitsinnut inuunitsinnullu ilaavoq. Taamaattumik aningaasannaniutigineqarnissaa niuernikkulluunniit tiguneqarnissaa pinaveersaartinneqartariaqarpoq.

Ullumikkut nunaannarmi illuaraq sanaartorniaraanni nunaminertamik atugassinneqarnissamik qinnuteqartoqassaaq. Qinnuteqaammi illuaqqap sumiinnissaa angissusialu paasissutissiissutigineqassapput, kommunimullu pilersaarummi piumasaqaatit allat aalajangersarneqarsinnaallutik. Illuaqqat anginerusut aamma sanaartornissamut akuersissummik pisariaqartitsisinnaapput. Namminerisamik sunngiffimmi illuaqqanut tamanna pisariaqartumit pisariusinnaavoq.

Namminerisamik sunngiffimmi illuaraq ukioq kaajallallugu najugaqarfimmut, inuussutissarsiornermut sanaartukkamut imaluunniit takornariaqarnermut ingerlatsivimmut assersuunneqartariaqanngilaq. Piniarnermut, aalisarnermut, ilaqutariittut ataatsimoornermut, sunngiffimmut, pinngortitamiinnissamut nunamullu atassuteqarnerup ingerlatiinnarnissaanut atorneqartarpoq.

Isumannaallisaaneq sulii pisariaqarpoq. Illuaraq ulorianartuussanngilaq, ikuallattoornissamut aarlerinaateqassanngilaq, avatangiisinik mingutsitsissanngilaq imaluunniit itsarnitsanik, pinngortitamik sumiiffimmilluunniit atuisunik allanik ajoqusiissanani. Kisianni tamatuma kingunerisariaqanngilaa illuaraq inissiatut nalinginnaasutut imaluunniit inuussutissarsiornermut illutut suliarineqarnissaa.

Taamaattumik nalunaaruteqartarnermik pisariitsumik aqqissuussisoqarnissaa kissaatigineqarpoq. Innuttaasoq illuaqqap sumiinnissaa, angissusaa isumannaallisaanermullu paasissutissat pingaarnert oqartussanut nalunaarutigissavai. Nalunaaruteqarneq pisariaqartumillu nakkutilliineq naammappata, aallaavittut sanaartornermut suliaq tamakkiisumik suliarineqassanngilaq.

Aqqissuussineq namminerisamik sunngiffimmi illuaqqanut taamaallaat atuutissaaq. Inuussutissarsiornermut, takornariaqarnermut, attartortitsinermut, campinut, atuartut tammaarsimaartarfiinut imaluunniit niuernikkut ingerlatsivinnut allanut atorneqassanngilaq. Taakku malittarisassat nalinginnaasut naapertorlugit suliarineqartuassapput.

Inatsisitigut pisinnaatitaallutillu pisussaataasut aqqissuussinermik atuisinnaassanngillat. Aqqissuussineq inunmut Kalaallit Nunaannut ataavartumik attuumassuteqartunut taamaallaat atuutissaaq.

Ulloq 1. januaari 2026 aallarnerfigalugu Pigisanik aalaakkaasunik piginnaatitaaffimmik pisisarneq imaluunniit atuisinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 78, 21. novembari 2025-imeersoq atuuppoq. Inatsit aamma pilersarusiorneq nunaminertallu atorneqartarnerat pillugit inatsit naapertorlugu nunaminertamik atuisinnaatitaanissamik qinnuteqaatinut atuuppoq. Inuit danskisut innuttaassuseqartut pisinnaatitaaffinnik pissarsisinnaapput, inuit danskisut innuttaassuseqanngitsut aallaavittut ukiuni marlunni Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarlutillu tamakkiisumik akileraartussaasimasussaallutik. Inatsimmi aamma ingerlatseqatigiiffiit, peqatigiiffiit inuussutissarsiortullu ilaat pisinnaatitaaffinnik pissarsisinnaatinneqarput. Taamaattumik aqqissuussineq siunnersuutigineqartoq namminerisamik sunngiffimmi illuaqqanut immikkut aqqissuussineruvoq.

Siunnersuummi inuit Kalaallit inuiannut ilaasut qanoq killilerneqassanersut aalajangersarneqanngilaq. Tamanna Naalakkersuisut inatsisissamik piareersaanerminni Namminersorneq pillugu inatsit, nunat tamalaat akornanni inatsisit Kalaallit Nunaatalu nunani tamalaani pisussaaffii naapertorlugit aalajangersassavaat.

Inuk Kalaallit Nunaannit ataavartumik nuuppat, aqqissuussineq manna malillugu pisinnaatitaaffik atorunnaassaaq. Illuaraq piunasaqaatinik naammassinnittumut allamut tunniunneqarsinnaaniassammat imaluunniit piffissap naleqquttup iluani

peerneqarsinnaaniassammat ikaarsaariarnermi malittarisassat naammaginartut aalajangersarneqassapput.

Namminersorneq pillugu inatsimmi aallaqqaasiummi Kalaallit inuiaqatigiittut nunat tamalaat akornanni inatsisitigut inuiattut namminneq aalajangiisinnaatitaasutut akuerineqarput. Siunnersuummi Kalaallit inuiasa nunamut, kulturimut inuunermullu atassuteqarnerat aallaavigineqarpoq. Aaqqissuussinerup qanorpiaq ilusilernerneqarnissaa nunat tamalaat akornanni inatsisinut Kalaallit Nunaatalu nunani tamalaani pisussaaffiitut naapertuuttariaqarpoq.

Pineqanngilaq kimulluunniit naapertuilluanngitsumik iluaqutissiinissaq. Pineqartoq tassaavoq Kalaallit inuiasa nunaannarmik kulturimut inuunermullu atasumik atuisinnaanerisa ingerlatiinnarneqarnissaa, tamanna pisariaqanngitsumik allaffissornikkut aporfinit, suliffeqarfinit imaluunniit inunnit nunamut ataavartumik attuumassuteqanngitsunit annertusiartortumik killilersorneqartinnagu.

Nunaannaq kulturitsinnut uumassusilittut ilaasutut illersortariaqarparput. Innuttaasunut amerlanerusumik kiffaanngissuseq akisussaaffillu tunniunneqarsinnaapput, peqatigisaanillu isumannaallisaanermut, ikuallattoornissamut, pinngortitamut, avatangiisinut kulturikkullu kingornussanut piumasaqaatit pisariaqartut attatiinnarneqarlutik.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat

Naalakkersuisut inatsisini malittarisassanilu allannguutissanik pisariaqartunik kiisalu ilitersuutunik suliaqassapput. Kommunit suleriaatsiminnik nalunaarsuinnermillu naleqqussaasariaqarsinnaapput. Qitiusumik allaffeqarfimmi inatsisissamik piareersaanermut suliaq AC-tut atorfillit marluk ukiumut sulinerannut, tassa 1.000.000 kr.-it tikillugit, naleqarsinnaasoq siullertut missingerneqarpoq. Kommuninut ataasiartumik aningaasartuutit maanna qularnaatsumik naatsorsorneqarsinnaanngillat.

Atuutilersitsinermi kommunit suliassanik suliarinninnermi piffissamik sipaaruteqarsinnaapput, illuaqqat pineqartut sanaartornermut suliap tamakkiisumik suliarineqarnerata yerine nalunaaruteqartarnermik aaqqissuussinermut nuunneqassammata. Peqatigisaanik nalunaarsuinnermut aarlerinaat tunngavigalugu nakkutilliinnermut aningaasartuuteqartoqarsinnaavoq. Kommunit suliassaasa amerlassusaat, suliarinninnermut piffissaq akiliutillu ataatsimut saqqummiunneqarsimanngimmata, ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit sunniut kommuninik tusarniaaneq sioqqullugu naatsorsorneqarsinnaanngilaq.

Namminersorlutik inuussutissarsiortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat

Inuussutissarsiortut nutaanik pisussaaffilerneqassanngillat. Illuaqqanik amerlanerusunik sanasoqarnerata najukkami sanasunut, assartuisartunut atortussanillu pilersuisartunut kaaviiartitaqarnerulersitsinissaa pisinnaavoq. Annertussusaa maanna naatsorsorneqarsinnaanngilaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat

Innuttaasut aaqqissuussinermut ilaatinneqartut sanaartornermut suliap tamakkiisumik suliarineqarnerata yerine nalunaaruteqarnikkut uppersaatinik, utaqqinissamut piffissamik akiliutinillu sipaaruteqarsinnaapput. Aningaasatigut sunniut kommunit maanna akiliutaat piffissamillu atuinerat tunngavigalugit kingusinnerusukku naatsorsorneqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaannit ataavartumik nuuttut illuaraq piumasaqaatinik naammassinnittumut allamut tunniuttariaqassagunik imaluunniit atorunnaarsittariaqassagunik aningaasatigut ajoquteqarsinnaapput.

Innuttaasunut kommuninullu ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit sunniut kommunit suliassaasa amerlassusaat, akiliutaat, nalunaarsuinnermut nakkutilliinermullu aningaasartuutit pillugit paasissutissat tunngavigalugit inatsisissatut siunnersuummi erseqqinnerusumik nalilerneqartariaqarpoq.